

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

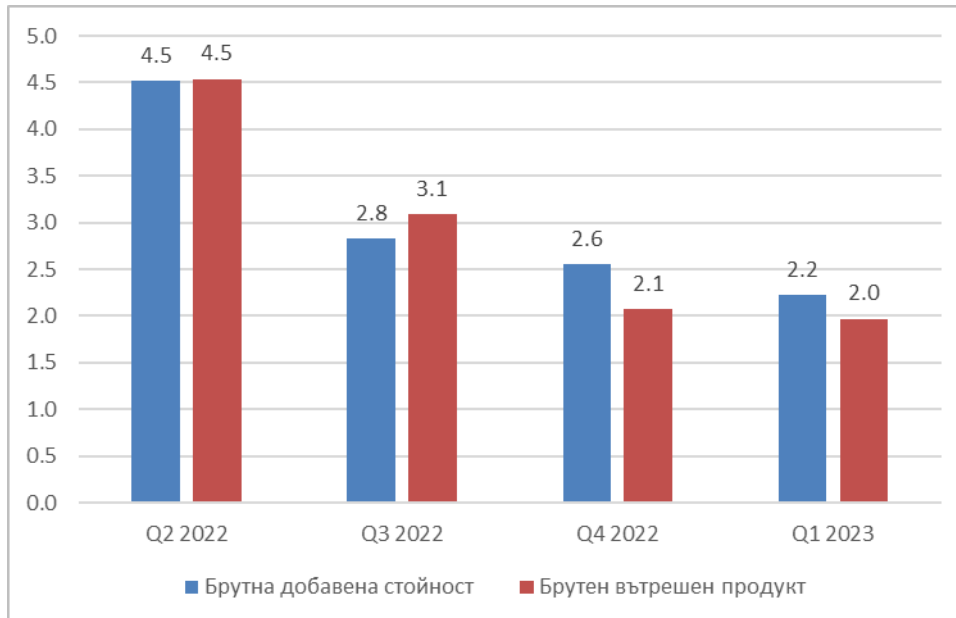
През първото тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2.0% спрямо първото тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо четвъртото тримесечие на 2022 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Годишни изменения

През първото тримесечие на 2023 г. БВП се увеличава с 2.0% спрямо първото тримесечие на предходната година, а брутната добавена стойност нараства с 2.2%.

Крайното потребление регистрира ръст от 2.8%, бруто образуването на основен капитал се увеличава с 5.2% през първото тримесечие на 2023 г. спрямо първото тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги се увеличава със 3.0%, а вносът на стоки и услуги намалява с 4.3%.

Фиг. 1. Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година, проценти

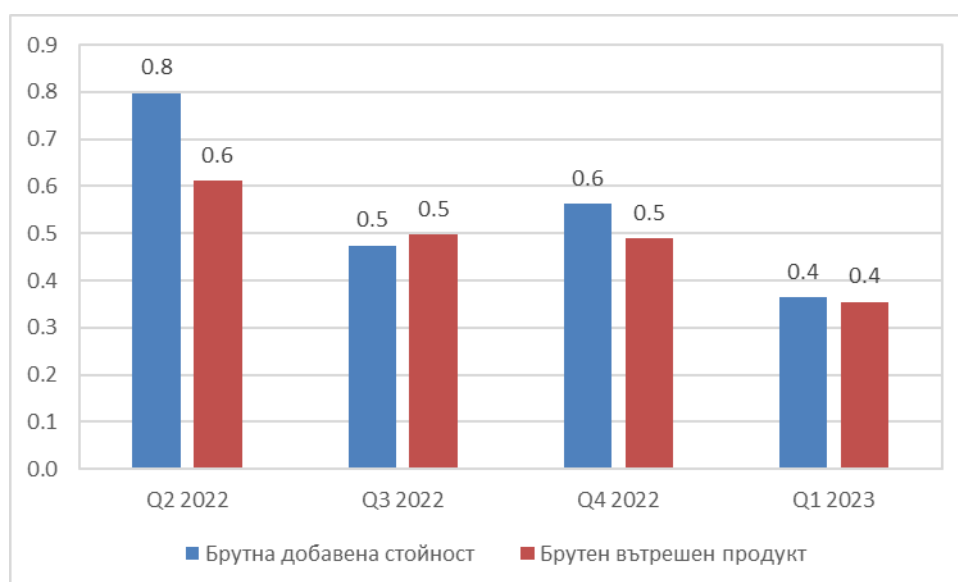

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2023 г. спрямо предходното тримесечие БВП по сезонно изгладени данни нараства с 0.4% (табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност нараства с 0.4%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2023 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на бруто капиталобразуването с 1.9%.

Фиг. 2. Темп на прираст спрямо предходното тримесечие, проценти

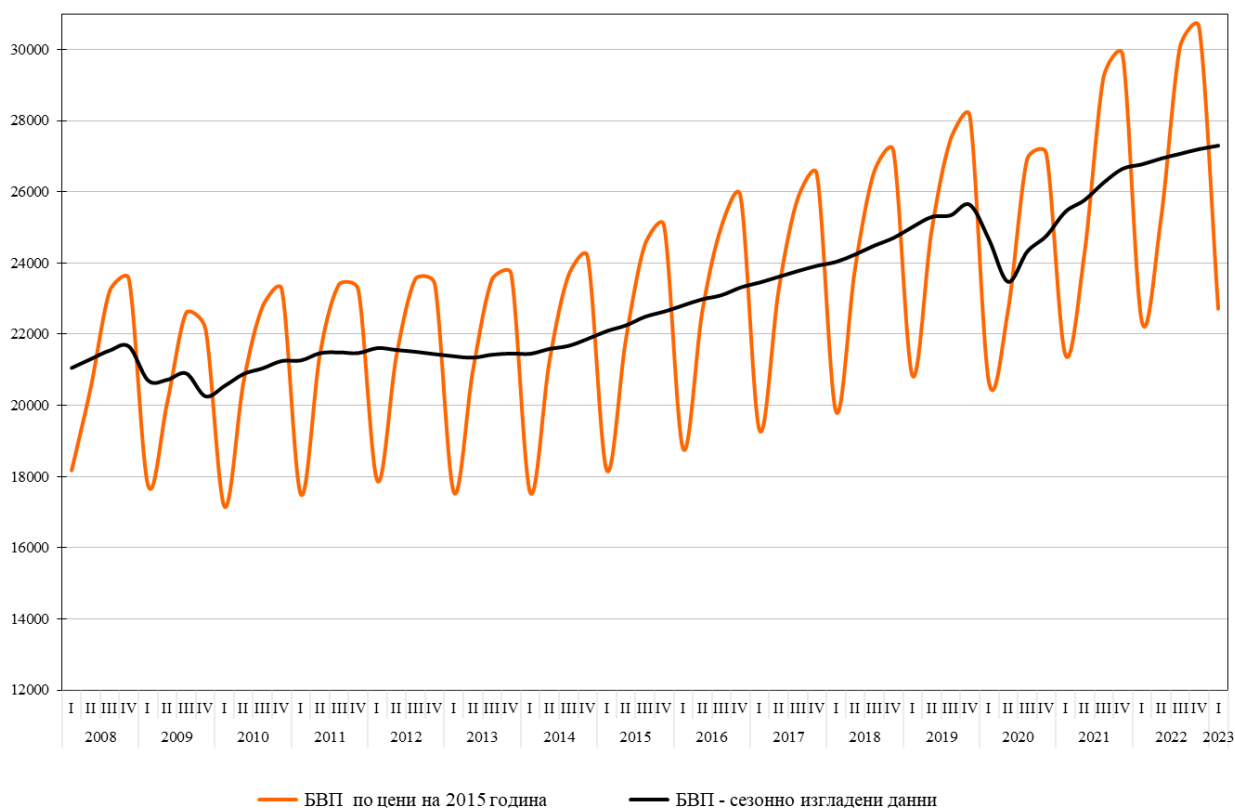
БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2023 г. БВП в номинално изражение достига 37 265.1 млн. лева (табл. 2 от приложението).

Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2023 г. е 32 327.2 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление със 83.4%, което в стойностно изражение възлиза на 31 084 млн. лева. През първото тримесечие на 2023 г. бруто капиталобразуването е 5 759.4 млн. лв. и заема 15.5% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е положително.

Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2008 - 2023 г. по средногодишни цени на 2015 година, млн. лв.

Методологични бележки

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за първото тримесечие на 2023 г. са подготвени в срок от 42 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година, стойностен обем в текущи цени и относителни дялове на компонентите в състава на БВП.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за първото тримесечие на 2023 г. на 8 юни 2023 година.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Приложение

Таблица 1

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти, сезонно изгладени данни, експресни оценки

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2022	III 2022	IV 2022	I 2023	II 2022	III 2022	IV 2022	I 2023
1	Брутна добавена стойност	0.8	0.5	0.6	0.4	4.5	2.8	2.6	2.2
2	Корективи	-0.6	0.2	0.0	0.7	1.5	1.4	2.0	0.3
3	Брутен вътрешен продукт	0.6	0.5	0.5	0.4	4.5	3.1	2.1	2.0
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	0.1	1.4	1.7	-0.5	5.1	3.9	5.4	2.8
5	Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-1.2	2.0	2.5	1.9	-9.8	-3.0	2.1	5.2
6	Износ на стоки и услуги	2.3	0.2	1.4	-0.9	8.6	11.0	8.9	3.0
7	Внос на стоки и услуги	0.5	-1.5	0.6	-3.9	12.4	9.3	8.7	-4.3

Таблица 2

**Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2023 година,
сезонно неизгладени данни, експресни оценки**

		Първото тримесечие на 2023 година	
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял в БВП, %
1	Брутна добавена стойност	32327.2	86.7
2	Корективи	4937.9	13.3
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	37265.1	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	31084.0	83.4
5	Бруто капиталобразуване	5759.4	15.5
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	421.7	1.1
7	Износ на стоки и услуги	26519.2	71.1
8	Внос на стоки и услуги	26097.5	70.0
9	Статистическа разлика	0.0	0.0